

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. R.**, zastoupen JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2024, č. j. OAM-1438/LE-LE05-LE05-NV2-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 3. 12. 2024, č. j. 52 A 23/2024-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 12 269 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce přicestoval dne 22. 10. 2024 z L. (Kyperská republika) na mezinárodní Letiště Václava Havla Praha. Při pobytové kontrole v tranzitním prostoru letiště se neprokázal žádným dokladem totožnosti, cestovním dokladem ani povolením k pobytu. K jeho totožnosti nebyl v úředních evidencích nalezen žádný záznam, správní orgány mohly vycházet toliko z jím tvrzeného jména a příjmení, data narození a občanství. Následně žalobce požádal v tranzitním prostoru letiště o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaný prodloužil žalobci dobu, po kterou nemůže vstoupit na území ČR, do 5. 12. 2024, neboť dospěl k závěru, že nadále trvají důvody podle § 73 odst. 3 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pro které nebyl žalobci umožněn vstup na území ČR (neprokázaná totožnost žalobce). Mírnější zvláštní opatření v tomto případě nešlo uplatnit, neboť by nebyla účinná.

[2] Žalobce napadl toto rozhodnutí žalobou podanou Krajskému soudu v Praze (dále „krajský soud“). Krajský soud ji zamítl. Uvedl, že podstata většiny žalobních bodů je totožná s těmi, jimiž se soud zabýval již ve věci sp. zn. 52 A 20/2024, kde posuzoval prvotní nepovolení vstupu. Krajský soud tak žalobce odkázal na rozsudek ve jmenované věci s tím, že z něj zdůraznil, že žalobcova totožnost nebyla spolehlivě zjištěna a současně u něj existovala důvodná obava, že by v případě uložení zvláštního opatření nerespektoval povinnosti z něj plynoucí. Řízení o prodloužení nepovolení vstupu slouží k posouzení, zda došlo ke změně skutkových okolností, zde ale žádná změna nenastala. Soud zohlednil, že žalobce přijel do ČR bez dokladů, nepřihlásil se úřadům v první bezpečné zemi (Kypr), nerespektoval povinnosti související s leteckou přepravou (do letadla vstoupil buď pod jinou identitou, anebo úplně obešel vstupní kontrolu) a v zemi původu vykonával profesi kolbera, která spočívá v nedeklarované přepravě zboží mezi státy. To vše svědčí o jeho přístupu k dodržování veřejnoprávních povinností a vede k důvodným obavám, že by neplnil povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Co se týče namítaných procesních vad, ty nebyly stěžejní pro závěr o neúčinnosti zvláštních opatření. Již ze způsobu přicestování žalobce a jeho profese lze mít obavy, že nebude plnit veřejnoprávní povinnosti.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu označenému v záhlaví kasační stížnost. Stěžovatel zopakoval svou argumentaci k procesním vadám, které namítal v řízení před krajským soudem. Doplnil, že krajský soud tyto vady bagatelizuje tím, že se týkají řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný však obsah protokolu, jenž byl ovlivněn právě těmito vadami, a nelze na něj proto spoléhat, použil ke zdůvodnění nemožnosti uložit zvláštní opatření. Žalovaný tak rozhodnutí založil na podkladech, které jsou výsledkem několika procesních pochybení.

[4] Dle stěžovatele neobstojí ani závěry krajského soudu k oprávněnosti prodloužení zajištění. Požadavek na změnu okolností vychází z judikatury, která není na věc použitelná. Závěr krajského soudu o tom, že i kdyby k protokolu vůbec nepřihlédl, stačily by okolnosti přicestování stěžovatele do ČR a zohlednění jeho profese k závěru o obavě z neplnění veřejnoprávních povinností, se míjí s napadeným rozhodnutím. Z něj je totiž patrné, že žalovaný využil pro posouzení účinnosti zvláštních opatření i skutečnosti z protokolu (mj. rozpornosti ve výpovědi). K poukazu krajského soudu na možnost požádat o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi stěžovatel uvedl, že migranti navigovaní převaděči nemusejí vůbec tušit, že se již nalézají na území Evropské unie. Dále stěžovatel obsáhle pojednal o nosičích kurdského původu (kolberech) a vymezil se vůči jejich označení jako „pašeráků“. Zdůraznil, že nejde o kriminální činnost. Povolání kolbera tedy nesnižuje schopnost stěžovatele respektovat veřejnoprávní povinnosti.

[5] Žalovaný navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, popř. její zamítnutí. Konstatoval, že stěžovatelova argumentace se shoduje s námitkami, které již byly v předchozích řízeních podrobně vypořádány, včetně řízení vedeného u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Azs 274/2024.

[6] Na vyjádření žalovaného reagoval stěžovatel replikou. Uvedl jednak, že krajský soud dne 20. 1. 2025 zrušil rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu. Pripomněl, že osoby v ohrožení života zpravidla nemají jinou možnost než využít pro svůj útěk ze země původu převaděče. K chybějícím dokladům uvedl, že i tzv. přijímací směrnice

pokračování

předpokládá, že uprchlíci vždy nebudou mít doklady, tato skutečnost sama nemůže být důvodem pro zajištění. K usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Azs 274/2024 - 32, které se týká prvotního zajištění stěžovatele, pak podotkl, že argumenty v něm uvedené považuje za nesprávné. Stěžovatel měl za to, že šestý senát se dopustil i procesního pochybení, neboť vycházel z neúplného spisu. Repliku upozorňující na chybějící poučení krajský soud vůbec nezahrnul do spisu. Šestý senát však stěžovatele odbyl v tom směru, že replika ve spisu „prostě není“.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná. Poněvadž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se zabýval přijatelností kasační stížnosti. Kasační stížnost, která svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nepřijatelná. Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, k použitelnosti těchto kritérií u nyní platné úpravy viz usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[8] Kasační stížnost je **nepřijatelná**.

[9] Jedná-li se o tvrzené vady procesního charakteru, ty Nejvyšší správní soud posuzoval v usnesení ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Azs 274/2024 - 32, které se týkalo téhož stěžovatele, ale předmětem řízení bylo prvotní nepovolení vstupu na území ČR. Stěžovatel sice v replice považoval toto usnesení za vadné, avšak v něm uvedené závěry k rozdělení námitek na ty, které se přímo vztahují k řízení o (prodloužení) nepovolení vstupu a které naopak k řízení o mezinárodní ochraně, dále nespороval. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení v zásadě uvedl, že se týkají řízení o udělení mezinárodní ochrany. Ani jejich případná důvodnost nic nemění na nosných důvodech, o které se opírají závěry o nemožnosti uložení zvláštních opatření jako alternativy nepovolení vstupu stěžovatele na území ČR a jeho zajištění v přijímacím středisku. Závěry, které krajský soud uvedl k tvrzeným procesním pochybením v napadeném rozsudku, tedy přijatelnost kasační stížnosti založit nemohou. Nejvyšší správní soud rovněž k výše předestřené argumentaci připomíná, že v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu není oprávněn přezkoumávat svou vlastní rozhodovací činnost, nýbrž právě jen napadený rozsudek krajského soudu (§ 102 s. ř. s., usnesení NSS ze dne 5. 2. 2025, č. j. 1 Afs 294/2024 - 39, bod 9).

[10] Možností a limity uložení zvláštních opatření, která představují alternativy k zajištění, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS. Ačkoli se toto rozhodnutí týká jiné právní úpravy, lze jeho závěry přiměřeně využít též v řízení o nepovolení vstupu podle zákona o azylu (rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2023, č. j. 1 Azs 78/2023 - 35). Z usnesení rozšířeného senátu plyne, že je nutné zvážit osobní poměry cizince a též jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince. Co se týče účinnosti zvláštních opatření podle zákona o azylu,

lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, který potvrzuje, že nelze odhlížet od důvodu zajištění, jakož ani od toho, zda by uložením zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo (bod 25). Krajský soud zohlednil hrozící riziko, že stěžovatel, jehož totožnost není spolehlivě zjištěna, by v případě uložení zvláštního opatření mohl volně opustit pobytové středisko, nevyčkat výsledku řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a zůstat v ilegalitě, čímž by mohlo dojít ke zmaření cíle zajištění. K tomu vzal úvahu všechny okolnosti stěžovatelovy cesty do ČR (již na území Evropské unie nerespektoval povinnosti související s leteckou přepravou – cestoval buď pod jinou identitou než uvedenou v čestném prohlášení, nebo obešel pasovou kontrolu) a možnost (nikoli povinnost) stěžovatele požádat o mezinárodní ochranu již na Kypru. Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle judikatury není vadou, pokud krajský soud opře svůj závěr o nedůvodnosti žaloby jen o některé z většího počtu důvodů, které předtím zohlednil ve svém rozhodnutí žalovaný, pokud tyto „vybrané“ důvody již samy o sobě dávají dostatečný poklad k tomu, že rozhodnutí žalovaného je věcně správné (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2024, č. j. 8 As 22/2024 - 57).

[11] V rozsudku ze dne 26. 7. 2023, č. j. 1 Azs 78/2023 - 35, Nejvyšší správní soud konstatoval, že podstatné změny v průběhu zajištění, jako je například významné zhoršení zdravotního stavu nebo odpadnutí reálného účelu zajištění, musí správní soudy ve své rozhodovací činnosti vždy zohlednit. Prodloužení doby zajištění v situaci, kdy nedošlo k žádné změně okolností, v tomto ohledu odpovídá závěrům dosavadní judikatury (rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 90/2011 - 124, č. 2936/2013 Sb. NSS, bod 37, ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 90/2011 - 124, bod 37, či ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017 - 26, bod 27).

[12] Stěžovatelem uplatněné kasační námitky tedy neobsahují důvody, které by mohly založit přesah jeho vlastních zájmů, natož přesah svým významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal ani žádná pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu a nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namíste rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[15] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2024, č. j. 1 Azs 309/2024 - 16, ustanoven k ochraně jeho práv zástupcem JUDr. Maroš Matiaško,

pokračování

LL.M., advokát. Podle § 35 odst. 10 části věty první za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce učinil v řízení dva úkony právní služby, konkrétně převzetí a přípravu věci a dále podání repliky (projednatelnou kasační stížnost za stěžovatele před ustanovením zástupce podalo Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.), Nejvyšší správní soud mu přiznal odměnu za zastupování ve výši 2 x 4 620 Kč a k tomu paušální náhradu hotových výdajů ve výši 2 x 450 Kč [podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 5 a § 7 bod 5 a dále podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1. 1. 2025]. Protože je ustanovený zástupce (advokát) plátcem DPH, odměna se navyšuje o zákonnou 21% sazbu DPH, tj. o 2 129 Kč. Nejvyšší správní soud tedy přiznal ustanovenému zástupci celkově odměnu ve výši 12 269 Kč, která mu bude vyplacena do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení na bankovní účet, který soudu oznámí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu